

MIHAELA DANIELA CÎRSTEA
LAURA RALUCA SURUGIU

CAIET DE LUCRU

Limba română

CLASA A V-A

Cuvânt-înainte	3
I. FONETICA	5
II. VOCABULARUL	10
III. MORFOLOGIA	16
1. SUBSTANTIVUL	16
2. VERBUL	27
3. PRONUMELE	37
4. NUMERALUL	45
5. ADJECTIVUL	51
6. ADVERBUL	58
7. INTERJECȚIA	63
8. PREPOZIȚIA	65
9. CONJUNCȚIA	66
IV. SINTAXA	72

I. FONETICA

SĂ ÎNVĂȚĂM!

Fonetica este partea gramaticii care se ocupă cu studiul sunetelor unei limbi.

Diftongul este grupul de sunete alcătuit dintr-o vocală și o semivocală aflate în aceeași silabă: *soare, floare* etc.

Triftongul reprezintă grupul alcătuit dintr-o vocală și două semivocale aflate în aceeași silabă: *leoaică, zmeoaică, suiai* etc.

Hiatul este reprezentat de două vocale alăturate aflate în silabe diferite: *biologie, zoologie* etc.

1. Scrie cinci cuvinte care conțin diftongi, cinci cuvinte care conțin triftongi și cinci cuvinte care conțin hiat.

2. Alcătuieste enunțuri în care să folosești cel puțin câte un cuvânt care conține:

- diftong suitor: _____
- diftong coborâtor: _____
- triftong: _____
- hiat: _____

3. Completează tabelul de mai jos cu informațiile cerute:

Cuvântul	Diftong	Triftong	Hiat
visează			
lăcrămioara			
firească			
biologie			
fică			
triunghi			
vioară			
leoaică			
autonomie			
crează			

SĂ ÎNVĂȚĂM!

Cuvântul este caracterizat de formă (înveliș sonor) și sens.

Cuvintele monosilabice sunt alcătuite dintr-o singură silabă: *car, var, sar* etc.

Cuvintele plurisilabice sunt alcătuite din mai multe silabe: *primăvară, cântec, citesc* etc.

4. Scrie patru cuvinte monosilabice și patru cuvinte plurisilabice:

5. Notează felul sunetelor din următoarele cuvinte (vocale, consoane, semivocale):

ceas _____

genunchi _____

istorie _____

exemplu _____

mioară _____

vioaie _____

iunie _____

soare _____

6. Precizează numărul de litere și numărul de sunete din următoarele cuvinte:

ceai _____

extern _____

european _____

chemare _____

cheamă _____

gem _____

geană _____

coordonare _____

SĂ ÎNVĂȚĂM!

Sunetul reprezintă forma sonoră a unei litere.

Litera reprezintă semnul grafic al unui sunet.

Nu întotdeauna numărul de litere și numărul de sunete dintr-un cuvânt corespund.

De exemplu: *scriu* (5 litere, 5 sunete); *exemplu* (7 litere, 8 sunete), *chiar* (5 litere, 3 sunete).

7. Citește enunțurile de mai jos. Dacă afirmația este corectă, încercuiește cuvântul ADEVĂRAT, dacă este greșită, încercuiește cuvântul FALS.

- a.** ADEVĂRAT/FALS Cuvântul *gherghef* are 7 litere și 5 sunete.
- b.** ADEVĂRAT/FALS În cuvântul *sui ai* există diftong.
- c.** ADEVĂRAT/FALS În cuvântul *cioară* există triftong.
- d.** ADEVĂRAT/FALS Cuvântul *făină* conține hiat.
- e.** ADEVĂRAT/FALS Despărțirea în silabe a cuvântului *inegal* este *in-e-gal*.
- f.** ADEVĂRAT/FALS Este corectă forma *dragele mele colege*.

8. Identifică, în textele de mai jos, cuvintele care conțin diftong, triftong, hiat, completând tabelul următor:

a. *Din izvoare și din gârle
Apa sună somnoroasă;
Unde soarele pătrunde
Printre ramuri a ei unde
Ea în valuri sperioase
Se azvârle.*

(Mihai Eminescu, *Freamăt de codru*)

b. *Pe un deal răsare luna, ca o vatră de jărat,ic
Rumenind străvechii codri și castelul singuratic
Ș-ale râurilor ape, ce sclipesc fugind în ropot –
De departe-n văi coboară tânguiosul glas de clopot.*

(Mihai Eminescu, *Călin – file din poveste*)

c. *Trenul este plin... Dar cu multă bunăvoință din partea unor tineri politicoși, cari merg până la o stație apropiată, se fac locuri pentru dame. Trenul a plecat... Mam' mare își face cruce, apoi aprinde o țigară... Goe nu vrea să intre în cupeu; vrea să șadă în coridorul vagonului cu bărbații. [...]*

Și după ce se strâmbă la urâtul, se spânzură iar cu amândouă mâinile de vergeaua de alamă și scoate iar capul. Dar n-apucă să răspundă ceva urâtul, și mititelul își retrage îngrozit capul gol înăuntru și începe să zbiere.

(I.L. Caragiale, *D-I Goe...*)

d. *Ședea cuminte și supus,
Ședea în beznă și tăcere
Când ușa a sărit în sus
Și-au năvălit în încăpere
Vreo patruzeci de inși mascați,
Tâlhari și ucigași cu leafă.
Toți câinii ăștia încruntați
Rânjeau, cu gura pân-la ceafă.
Și-n fruntea lor, venea tăcut
Tâlharul din Connecticut...*

(Gellu Naum, *Cartea cu Apolodor*)

Diftong	Triftong	Hiat

9. Alege varianta corectă de răspuns, prin încercuirea literei corespunzătoare:

- În cuvântul *gherghef* există:
 - a. 8 litere și 8 sunete;
 - b. 8 litere și 6 sunete;
 - c. 8 litere și 4 sunete.
- Cuvântul în care numărul de sunete este mai mare decât numărul de litere este:
 - a. exemplu;
 - b. cină;
 - c. ciornă.
- Despărțirea corectă în silabe a cuvântului *sculptor* este:
 - a. scul-ptor;
 - b. sculp-tor;
 - c. scu-lptor.
- Există diftong în toate cuvintele din seria:
 - a. zoologie, aer, manieră;
 - b. lemnoasă, aer, manieră;
 - c. curioasă, haioasă, soare.
- Sunt numai cuvinte monosilabice în seria:
 - a. mai, său, nul;
 - b. aer, ser, cer;
 - c. aer, apă, cer.

10. Completează spațiile punctate cu informațiile potrivite:

- a. Silaba reprezintă _____.
- b. Cuvântul este alcătuit din _____.
- c. Hiatul reprezintă _____.
- d. Vocala este _____.
- e. Semivocalele limbii române sunt _____.

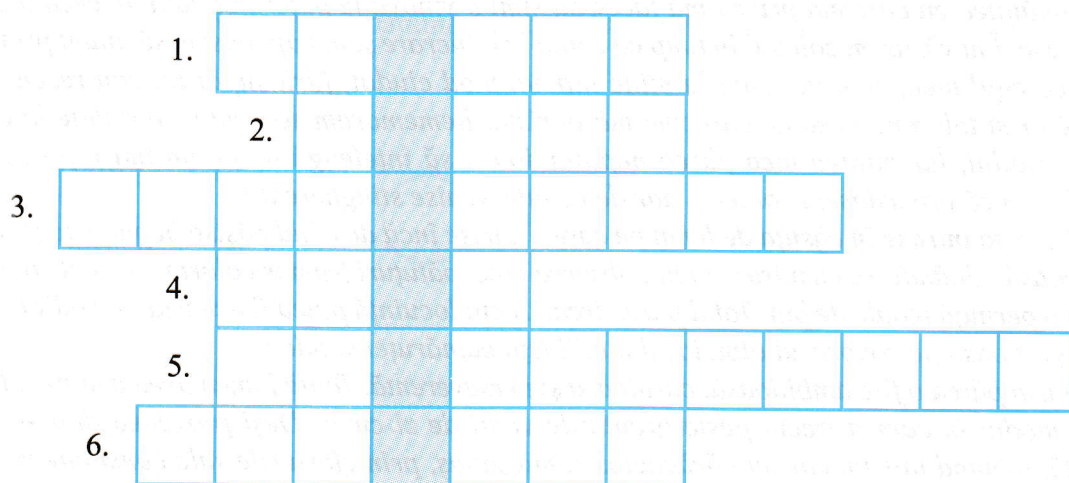
11. Alcătuieste patru enunțuri în care să folosești câte un cuvânt care conține triftong.

Respect pentru oameni și cărți

12. Scrie o compunere, de 80–100 de cuvinte (8–10 rânduri), în care să folosești cuvinte care conțin diftongi, triftongi și hiaturi. Subliniază-le!

13. Subliniază forma corectă a următoarelor cuvinte: *epure/iepure*, *fiică/fiică*, *mi-ar place/mi-ar plăcea*, *alcol/alcool*.

14. Pentru a recapitula cele mai importante informații despre fonetica limbii române, completează rebusul următor.

1. O literă care nu se poate pronunța singură.
2. Forma sonoră a unei litere.
3. e,i,o,u sunt vocale și _____.
4. Două vocale alăturate formează un _____.
5. Cuvântul alcătuit dintr-o singură silabă se numește _____.
6. Grupul alcătuit dintr-o vocală și o semivocală.
Cuvântul obținut pe verticală este _____.